

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 42762**Nom:** Direcció Estratègica de les empreses de l'economia social**Cicle:** Màster Universitari Oficial**Crèdits ECTS:** 4**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
2204 - M.U. en Economia Social (Cooperatives i Entitats no Lucratives)	Facultat d'Economia	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2204 - M.U. en Economia Social (Cooperatives i Entitats no Lucratives)	Direcció estratègica de les empreses de l'economia social	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

GARCIA GRANERO ANA

RESUM

El mòdul de Direcció Estratègica se centra en l'estudi, anàlisi i reflexió dels diferents aspectes relacionats amb la presa de decisions de caràcter estratègic (decisions a llarg termini i que afecten totes les àrees funcionals de l'organització), des d'una perspectiva holística, és a dir, global i integrada. Qualsevol classe d'organització, en el nostre cas les que formen part de l'Economia Social i que majoritàriament presenten absència d'ànim de lucre i persegueixen principalment objectius socials, s'ha d'enfrontar a situacions determinades ja reptes que obliguen a prendre decisions per mitjà de les quals es persegueix el creixement i la supervivència a llarg termini. Mitjançant la utilització de la direcció estratègica, les organitzacions de l'Economia Social poden aplicar una metodologia aplicada a situacions específiques que els permeti prendre decisions de forma eficaç i eficient. Obtenir un coneixement prou exacte de la situació en què es troba una organització (mitjançant el seu diagnòstic estratègic), definir amb claredat i especificitat el propòsit, les metes, els valors i els objectius que es volen assolir, avaluar, seleccionar i dissenyar aquelles opcions o alternatives estratègiques que amb més probabilitat poden ajudar a l'organització a assolir els seus objectius dins d'un context determinat i finalment implementar (executar i controlar) les estratègies formulades, són els elements més rellevants que conformen el procés de la Direcció Estratègica. Les organitzacions d'Economia Social han de ser capaços de conèixer i aplicar la direcció estratègica, adaptant la seva metodologia a la idiosincràsia i especificitats d'aquestes organitzacions, de manera que a través de la seva aplicació puguin millorar tant la seva eficàcia (cobrir les necessitats dels col·lectius cap als quals es dirigeixen les seves accions) com la seva eficiència (assignar adequadament els seus recursos i

capacitats).

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No hi han

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Comprendre el funcionament de les entitats i empreses que conformen l'economia social.

Participar en debats i discussions, dirigir-los i coordinar-los i ser capaços de resumir i extreure'n les conclusions més rellevants i acceptades per la majoria.

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Projectar sobre problemes concrets els seus coneixements i saber resumir i extractar els arguments i les conclusions més rellevants per a la seva resolució.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autòdrida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Saber aplicar el procés de la direcció estratègica a les empreses i entitats de l'economia social.

Saber redactar i preparar presentacions per posteriorment exposar-les i defensar-les.

Saber treballar en equip amb eficàcia i eficiència.

Saber treballar en equips multidisciplinaris reproduint contextos reals i aportant i coordinant els propis coneixements amb els d'altres branques i intervinents.

Ser capaços d'analitzar de forma crítica tant el seu treball com el del seu companys.

Ser capaços d'integrar les noves tecnologies en la seva tasca professional i / o investigadora.

Ser capaços d'integrar-se en equips, tant en funció de directius o coordinadors com a funcions específiques acotades i en funcions de suport al propi equip o altres.

Ser capaços de buscar, ordenar, analitzar i sintetitzar la informació, seleccionant la que resulta pertinent per a la presa de decisions.

Ser capaços de prendre decisions tant individuals com col·lectives en la seva tasca professional i / o investigadora.

Tenir una actitud proactiva davant dels possibles canvis que es produeixen en la seva tasca professional i / o investigadora.

Utilitzar les diferents tècniques d'exposició-oral, escrita, presentacions, panells, etc-per comunicar els seus coneixements, propostes i posicions.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La Direcció Estratègica i la seua aplicació a les empreses de l'Economia social

- 1.1. La Direcció Estratègica: orígens, evolució i procés
- 1.2. L'estratègia empresarial: definició
- 1.3. Nivells de l'estratègia
- 1.4. La Direcció Estratègica en diferents contextos organitzatius: Cooperatives, entitats no lucratives

2. El disseny del sistema d'objectius en les empreses de l'Economia Social

- 2.1. Missió, valors i objectius en l'organització
- 2.2. Govern corporatiu, problema d'agència i codi de bon govern
- 2.3. Responsabilitat social empresarial

3. Diagnòstic de l'entorn de les empreses de l'Economia Social

- 3.1. Anàlisi de l'entorn general: Anàlisi PESTEL

- 3.2. Anàlisi de l'entorn competitiu i grups estratègics
- 3.3. Recursos, capacitats i avantatge competitiu. Anàlisi VRIO. La importància dels recursos i les capacitats intangibles.
- 3.4. Diagnòstic estratègic: Anàlisi DAFO

4. Disseny, avaluació i selecció d'estratègies

- 4.1. Marc general per al disseny de l'estratègia en les empreses d'economia social
- 4.2. Decisions sobre l'àmbit d'activitat
- 4.3. Decisions sobre les modalitats de desenvolupament
- 4.4. Decisions sobre l'argument competitiu: estratègies competitives
- 4.5. Estratègies basades en la creació de valor
- 4.6. Avaluació i selecció d'estratègies

5. Sistemes d'implementació de l'estratègia en les empreses d'Economia Social

- 5.1. La implementació de l'estratègia
- 5.2. Disseny organitzatiu en les empreses de l'Economia Social

6. Noves tendències socials en la direcció estratègica

- 6.1. Innovació i empenedoria social
- 6.2. Desenvolupament del Social Business Pla: CANVAS Social
- 6.3. Equilibri entre àmbit social i econòmic en la direcció estratègica: el cas de les hybrid organizations

7. Finançament de les entitats d'economia social: aplicació des de la direcció estratègica

- 7.1. El finançament com a eina per l'avantatge competitiu
- 7.2. Fonts de finançament procedents de les administracions públiques: instruments directes, indirectes i ocults
- 7.3. Instruments per al finançament procedents de fonts privades: fundraising i mecenatge
- 7.4. Finançament alternatiu: banca ètica, microcrèdits i crowdfunding

8. La contractació pública, una eina estratègica per a les empreses d'economia social

- 8.1. Nova llei de contractació pública: reptes i oportunitats
- 8.2. Comportament estratègic davant els plecs de contractació pública
- 8.3. La reserva de mercat i el concert social

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	40,00
Total hores	40,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	16,00
Estudi i treball autònom	12,00
Preparació de classes	16,00
Preparació d'activitats d'avaluació	6,00
Resolució de casos pràctics	10,00
Total hores	60,00

METODOLOGIA DOCENT

El procés d'aprenentatge del mòdul s'estructura en una part teòrica i una part pràctica. La part

teòrica es desenvoluparà mitjançant classes magistrals recolzades en la bibliografia bàsica i

complementària de cada tema i en materials de lectura específics que es facilitaran a l'alumne a través de l'aula virtual. Tanmateix, es valorarà positivament la participació de l'estudiant al llarg de les sessions teòriques; participació que pot consistir en reflexions i valoracions personals de l'alumne sobre els conceptes i continguts teòrics abocaments pel professor.

La part pràctica es desenvoluparà mitjançant sessions basades en la participació activa dels alumnes i inspirades en l'ensenyament per descobriment a través del mètode del cas. Es presentaran casos pràctics referents a organitzacions de l'Economia Social (Cooperatives, associacions, fundacions, etc.).

La informació referent als casos pràctics a treballar a classe es facilitarà a l'alumne a través de l'aula virtual, de manera que l'alumne haurà de llegir i analitzar aquesta informació amb antelació a la celebració de la sessió pràctica, així com procedir a la recerca d'informació complementària que pugui ser d'ajuda per a la resolució del cas.

AVALUACIÓ

El sistema d'avaluació consistirà en una avaluació contínua basada en els següents aspectes:

- Examen del mòdul (**60%** de la nota global).
- Realització dels casos pràctics (**30%** de la nota global).
- Assistència, participació, interès pel mòdul, actitud davant la matèria i possibilitat d'assistència a algun seminari relacionat amb els continguts del mòdul (**10%** de la nota global).

Política d'ús d'Intel·ligència Artificial (IA). S'ha d'incloure un paràgraf al final de qualsevol tasca que utilitze Intel·ligència Artificial, explicant per què s'ha fet servir i quines instruccions s'han aplicat per obtenir els resultats. Si això no es fa, s'estarà infringint la política d'honestedat acadèmica i serà considerat plagi. Concretament, segons l'article 11.g de la Llei 3/2022, de 24 de febrer, de convivència universitària, quant al ChatGPT, es considerarà falta molt greu plagiar totalment o parcialment una obra, o cometre frau acadèmic en l'elaboració de qualsevol treball o activitat que se sol·licite a l'alumnat. S'entendrà com a frau acadèmic qualsevol comportament premeditat tendent a falsejar els resultats d'un examen o treball, propi o alié (inclòs l'ús indegut de la intel·ligència artificial com ChatGPT), realitzat com a requisit per a superar una assignatura o acreditar el rendiment acadèmic.

BIBLIOGRAFIA

- Chaves,R., Fajardo,G, Monzón,J.L. (dir) (2020): Manual de economía social, Tirant lo blanc, Valencia.
- Guerras, L. A. y Navas, J. E. (2022): La Dirección Estratégica de la Empresa: Teoría y Aplicaciones, Civitas Thomson Reuters, Madrid.
- Sanchis, J. R. (2001): Dirección Estratégica de Empresas Cooperativas, Promolibro, Valencia.
- Worth, M. J. (2018): Nonprofit management: Principles and practice, Sage Publications.
- Alonso-Martínez, D., González-Álvarez, N., & Nieto, M. (2014). Emprendimiento social vs innovación social. Cuadernos aragoneses de economía,24(1-2), 119-140.

- Monzón, J.L. y Antuñano, I. (2017): Guía Laboral de la Economía Social Valenciana, CIRIEC-España.
- Oslo Manual (2018). Guidelines for collecting, reporting and using data on innovation. The measurement of Scientific, Technological, and Innovation Series. OECD, 4THedition.